

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/108/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223202893
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1223202893.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a Mgr. Andrea Hadnagyová, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, E. F., 2/ G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, E. F., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Krátka 1, Senec, deti rodičov: matka – H. I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, E. F. a otec – H. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XX, E. F., právne zastúpený: Mgr. Rastislav Čerevka, advokát so sídlom Krížna 44, Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 11P/61/2023-86 zo dňa 01. augusta 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolanie otca proti uzneseniu súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti úpravy styku otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin v roku 2023 v čase od 17.07.2023 do 30.07.2023 a od 21.08.2023 do 06.09.2023 sa o d m i e t a.
- II. Uznesenie súdu prvej inštancie sa vo zvyšnej časti p o t v r d z u j e .
- III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 07.07.2023 a výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a § 325 ods. 2 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vecne tým, že otec sa návrhom domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd otcovi upraví styk s maloletými deťmi počas letných prázdnin roku 2023 tak, že maloleté deti budú v jeho osobnej starostlivosti v období od 17.07.2023 do 30.07.2023 a od 21.08.2023 do 06.09.2023 a od 10.09.2023 budú v osobnej starostlivosti otca každý nepárny týždeň od piatku 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., alternatívne, aby neodkladným opatrením súd upravil styk, vychádzajúc zo zásady, že ide o konanie, kedy súd koná ex offo. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj s obsahom spisového materiálu a pripojených súvisiacich spisov dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Prvoinštančný súd nezistil naliehavosť na nariadení neodkladného opatrenia a nemal preukázanú neodkladnú potrebu úpravy pomerov. Rodičia sú v rozvodovom konaní, vzťahy v rodine sú vážne narušené a v otázke úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom sa rodičia nevedia dohodnúť, pričom otec má veľký záujem na širokej úprave styku. Matka vyslovuje obavy o bezpečnosť maloletých detí kvôli správaniu otca, ale umožňuje otcovi styk s maloletými deťmi. Rodičia sa nevedia na pravidelnom styku dohodnúť, tento styk sa však realizuje, aj keď nie podľa predstáv otca. Matka otcovi v styku nebráni. Z obsahu

pripojeného spisu Mestského súdu Bratislava II sp. zn. B3-37P/68/2022 súd prvej inštancie zistil, že matka požiadala o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. deťom na čas po rozvode manželstva a vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru detská psychológia, psychológia dospelých. V predmetnom konaní bola predložená kolíznym opatrovníkom aj správa zo dňa 28.03.2023, z ktorej okrem iného vyplynulo, že opakovane bola zistená konfliktná situácia v rodine maloletých detí a po jednom návrate maloletých detí od otca (29.12.2022), otec napísal na sociálnu sieť status, ktorý evokoval, že sa chystá spáchať samovraždu, preto otca následne na železničnej stanici kontaktovala polícia a bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení. Maloleté deti boli po celý čas svedkom tejto udalosti. Taktiež z obsahu pripojeného spisu Mestského súdu Bratislava II sp. zn. 37P/13/2023, súd prvej inštancie zistil, že uznesením Mestského súdu Bratislava II č. k. 37P/13/2023-9 zo dňa 26.06.2023 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil obom zákonným zástupcom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v akreditovanom subjekte Tenenet o.z., so sídlom Oravská 4, Senec. Výsledky tohto poradenstva prvoinštančného súdu nie sú zatiaľ známe, aj pre krátkosť času od jeho vydania. Z obsahu pripojeného spisu Mestského súdu Bratislava II sp. zn. 37P/17/2023 súd prvej inštancie zistil, že uznesením č. k. 37P/17/2023-65 zo dňa 11.07.2023 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých sumami po 100,- Eur mesačne. Súd prvej inštancie zistil, že v prebiehajúcom rozvodovom konaní bolo vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým na čas po rozvode manželstva nariadené znalecké dokazovanie, ktoré doposiaľ nebolo realizované. Prihliadnuc na prebiehajúce rozvodové súdne konanie, v ktorom bolo poukázané aj na skutočnosť, že otec napísal na sociálnu sieť status, ktorý evokoval, že sa chystá spáchať samovraždu, preto otca následne na železničnej stanici kontaktovala polícia a bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení, pričom maloleté deti boli po celý čas svedkom tejto udalosti a s prihliadnutím aj na lekársku správu J. K., K., K. K. L. X, F. zo dňa 10.05.2023, z ktorej vyplýva, že otcovi bola určená dg. F 43.2 Adaptačná porucha, s odporúčaním na pokračovanie v liečbe /Citalec, Trittico AC/ a s kontrolou o dva mesiace, taktiež na lekársku správu J. K., K., K. K. L. X, F. zo dňa 11.07.2023, z ktorej vyplýva, že otec bol dňa 07.07.2023 vyšetrený cestou CP Nemocnica G. - podľa dostupnej zdravotnej dokumentácie pre opakované psychogénne zvracanie a úzkosť, otcova dg. F 43.2 Adaptačná porucha, s odporúčaním pokračovať v liečbe a s kontrolou o dva mesiace, súd prvej inštancie dospel k záveru, že právo otca na styk s maloletými treba v danom prípade posudzovať veľmi starostlivo a podrobne, keď bolo zaznamenané čiastočné zlyhanie v správaní otca, ktorého svedkom mali byť aj maloleté deti. Je nesporné, že právo na styk nie je absolútne, treba ho posudzovať v každej veci individuálne na základe jednotlivých zistení a tieto posudzovať v prvom rade z pohľadu záujmu maloletých detí, ktorý záujem je pri rozhodovacej činnosti súdu v konaní starostlivosti o maloleté deti prvoradý. Preto súd prvej inštancie, prihliadnuc na aktuálnu situáciu v rodine a správu kolízneho opatrovníka, z ktorej vyplynulo, že v aktuálnej situácii sa úrad práce snaží zabezpečiť mal. A. adekvátnu odbornú pomoc a zvažujú umiestnenie maloletého do diagnostického centra za účelom jeho diagnostiky a stabilizovania jeho emocionálnych prejavov, je v záujme maloletých detí styk neodkladným opatrením neupravovať, navyše keď súd prvej inštancie zistil, že styk sa realizuje, aj keď nie podľa predstáv otca a matka v styku nebráni. Súd prvej inštancie je toho názoru, že úpravu styku bude možné posúdiť až po vykonanom dokazovaní, s prihliadnutím na závery znaleckého dokazovania a až na základe výsledkov dokazovania, ktoré prekračuje rámec neodkladného opatrenia, súd rozhodne vo veci samej aj o úprave styku otca s maloletými deťmi. K tomuto záveru prvoinštančný súd dospel aj po oboznámení sa s obsahom pripojených spisov, kedy bolo zistené, že taktiež bolo nariadené a uložené výchovné opatrenie obom rodičom, ktorého závery doposiaľ nie sú známe pre krátkosť času. Súd prvej inštancie mal zato, že styk otca s maloletými deťmi sa realizuje, aj keď nie úplne podľa predstáv otca, matka nebráni v styku, len citlivo vníma potreby maloletých detí tak, aby styk bol v záujme oboch maloletých detí, pričom záujem maloletých detí je v tomto konaní prvoradý.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec prostredníctvom právneho zástupcu. Uznesenie súdu prvej inštancie označil za nesprávne, neodôvodnené, založené na nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom posúdení veci. Prvoinštančný súd veľmi stručne a v neprospech otca zrekapituloval návrh otca, informáciu o rozvodovom konaní sp. zn. B3-37P/68/2022, informáciu o uložení výchovného opatrenia rodičom v konaní sp. zn. 37P/13/2023, ako aj povinnosť otca prispievať na výživné v rozsahu po 100,- Eur na každé maloleté dieťa uloženú v konaní sp. zn. 37P/17/2023 a správu

kolízneho opatrovníka. Súd prvej inštancie poukázal na nariadené znalecké dokazovanie, ktoré sa však ešte neuskutočnilo pre pracovnú zaneprázdnenosť súdneho znalca. Znalecké dokazovanie bude podkladom pri konečnom rozhodnutí o zverení maloletých do starostlivosti niektorého z rodičov, kedy sa preskúmajú osobnostné predpoklady rodičov. Súd prvej inštancie vôbec nevyhodnotil skutočnosti vyplývajúce z pripojených spisov a správy kolízneho opatrovníka, a to, že maloletí majú k otcovi pozitívny vzťah. Otec sa dokáže o maloletých postarať, pričom má podporu aj u svojich príbuzných, s ktorými spoločne žije. Súd prvej inštancie naopak poukázal na budúce psychologické vyšetrenie, zabúdajúc, že rozhodnutie je vždy v kompetencii súdu, pričom znalecké dokazovanie predstavuje len jeden z dôkazov, ktorý bude súd hodnotiť v súlade s ostatnými dôkazmi. Podľa otca postup súdu, ktorý čaká na znalecké dokazovanie bez relevantného dôvodu, odporuje zákonu. Súd prvej inštancie svojou nečinnosťou zasiahol do práva maloletých detí i otca. Prvoinštančný súd viackrát poukázal na správu otca zo dňa 29.12.2022, ktorú otec zverejnil na sociálnej sieti a z ktorej malo vyplývať, že sa chystá spáchať samovraždu, pričom sa tak udialo, keď viezol maloleté deti k matke. Hodnotenie súdu prvej inštancie spočíva v závere, že maloletí boli svedkami nevhodného správania sa otca. Ako už bolo uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, otec trpí adaptačnou poruchou, ktorá vyplýva zo zlého prežívania krízových situácií (vyhodenie z domu, obmedzenie prístupu k maloletým, rozvod, zdravotné problémy – hrozba slepoty a pod.). Tieto záťažové situácie vyústili dňa 29.12.2022 do stavu, kedy sa otec cítil psychicky veľmi zle a skutočne nezvládal danú situáciu. Preto pôvodne požiadal manželku, aby prišla pre maloletých, čo manželka odmietla, takže musel cestovať hromadnou dopravou, keďže nechcel viesť motorové vozidlo. Na margo toho napísal status na sociálnu sieť „dnes to už neďavam, prepáčte mi“, ktorý status matka a súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotili ako suicidálne sklony. Otec sa v ten deň nechal na vlastnú žiadosť hospitalizovať a následne vyhľadal psychiatrickú ambulanciu. Z lekárskeho správ je zrejmé, že otec má adaptačnú poruchu, je medikamentózne kompenzovaný bez náznakov suicidálnych sklonov. Otec dokonca predložil aktuálnu júlovú správu, ktorú súd prvej inštancie zrejme opomenul. Otec je funkčne stabilizovaný, pričom ťažko prežíva životné situácie, najmä to, že sa nemôže primerane stykať s maloletými. V ďalšom otec označil tvrdenia matky uvedené v správe kolízneho opatrovníka týkajúce sa udalosti zo dňa 09.07.2023 za nepravdivé. Namietal, že by sa mal. A. dňa 09.07.2023 topil v bazéne na dvore otca. Mal. A. sa v prítomnosti otca učil plávať a potápať, z čoho mali obaja zábavu. Uviedol tiež, že dňa 14.07.2023 matka umožnila otcovi zatelefonovať mal. A. k narodeninám. Išlo o monitorovaný hovor, kedy matka mala celý čas mobil na hlasitý odposluch, pričom prebehla štandardná gratulácia. Matka následne tejto gratuláciou pripisuje zhoršené správanie sa mal. A., ktorý o týždeň neskôr nasypal mal. G. štrk do úst. Absencia akejkoľvek súvislosti medzi hovorom a uvedeným incidentom evokuje podľa otca tendenciu matky stavať otca do negatívnej role. Incident so štrkom sa stal, keď boli maloletí u matky. Práve tento incident viedol k určitej kooperácii rodičov, keď počas hospitalizácie mal. G. bol mal. A. cez víkend u otca aj s prespatím, pričom mal. A. sa nepomohol (evidentne problém s močením nemá psychologický pôvod). Následne otec vyzdvihol matku aj mal. G. z nemocnice a spoločne ich zaviezol domov. Otec namietal, že nie je v kompetencii matky určovať rozsah jeho styku s maloletými. Zdôraznil, že psychologické poradenstvo bolo uložené na základe jeho opakovaných žiadostí z dôvodu, že sa nemohol stretávať s maloletými deťmi. Záverom odvolania navrhol uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovieť.

5. Kolízny opatrovníka sa vyjadril k odvolaniu otca tak, že má za to, že súd prvej inštancie dostatočne preskúmal návrh otca a rozhodol v najlepšom záujme maloletých detí. Prihliadal na aktuálnu situáciu, psychický stav maloletých a na schopnosti a situáciu rodičov. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletých. Uviedla, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku otca s maloletými deťmi, doplnenie návrhu, ako aj odvolanie otca považuje za zavádzajúci v celom rozsah. Ide o prejav osobnosti otca, ktorý si sústavne presadzuje len svoju vôľu, pritom v celom jeho konaní absentujú maloleté deti, ich potreby, ich zdravotný stav, ich psychický stav ako následok správania sa otca, ktorý nezvládol rozpad manželstva, ktorý je v súčasnosti už nezvratný aj vzhľadom na konflikty, ktoré otec sústavne vytvára a ktoré majú nemalý vplyv na maloleté deti, o ktoré sa na jednej strane otec tak silno snaží, aby boli s ním a na druhej strane, keď sú deti s ním, neprispôsobuje tento čas maloletým deťom, ale najmä zo syna maloletého A. si otec spravil dôverníka, ktorému rozpráva, že rodičia matky sú „zlodusi“, zlí ľudia“, dokonca 4-ročnému dieťaťu otec vyjavil, že rodičia matky môžu za rozpad ich rodiny a keby neboli, tak by sa otec vrátil domov. Otec si vždy vyhliadne nepriateľa a tá osoba v danom čase musí znášať jeho osočovanie a obviňovanie z týrania, čo otec bez ďalšieho hovorí synovi A. a najnovšie už aj maloletej G., ktorá má 2 roky. Tieto

skutočnosti matka povedala otcovi a jasne sa vyjadrila, že by nemal otec maloleté deti zaťažovať svojimi pocitmi, názormi, lebo tým ubližuje maloletým deťom, vytvára sa neprimerané napätie, deti sú zmätené, pretože po styku s otcom sa vracajú do prostredia, kde žijú tí „zlí ľudia“ a maloleté deti, najmä A. na to reaguje nočnými morami, strachom, bitím rodičov matky, aj matky samotnej, pomočováním, hysterickými záchvatmi. Na túto situáciu matka upozorňuje priebežne stále, od incidentu zo dňa 29.12.2022 už nepretržite tak otca, jeho právneho zástupcu a kolízneho opatrovníka. Situácia je taká vážna, že spolu s kolíznym opatrovníkom matka riešila aj možnosť umiestnenia maloletého A. v diagnostickom centre, aby sa zistili príčiny neadekvátneho správania sa maloletého A., ak by bola potrebná liečba, nastavenie liečby a následná stabilizácia zdravotného, najmä psychického stavu maloletého A.. Otec s diagnostikou spočiatku súhlasil, neskôr svoj súhlas odvolal a stanovil, že syn bude chodiť na terapie do Tenenet, o. z.. Nakoľko správanie otca je nestabilné, vždy sa rodičia na niečom po dlhšej dobe dohodnú a otec to následne zmení, nerešpektuje požiadavku matky, aby maloletého A. nezaťažoval svojimi pocitmi, čo pre matku znamená, že sústavne rieši následky tohto správania, snaží sa vyriešiť synov zlý psychický stav (vyhľadala všetku dostupnú odbornú pomoc psychologickú aj psychiatrickú), ale ak jeden z rodičov bude sústavne ignorovať skutočnosť, že A. psychický stav je vážny, s tendenciou sa zhoršovať, nie je možnosť toto vyriešiť v prospech jedného A. a jedného G., na ktorej sa začínajú objaviť podobné prejavy správania sa ako u A..

7. V ďalšom matka popísala chronologicky sled udalostí, ktoré sa odohrali. Od podania návrhu o rozvod, v poradí už druhý, sa rodičovský konflikt vyhrocuje. Od augusta do septembra 2022 prebiehal styk otca s maloletými deťmi podľa zdravotného stavu detí, ktoré boli v tomto období často choré s vysokými telesnými teplotami. Maloletý A. chodil k otcovi na víkend a maloletá G. na jeden deň. V hlavnej veci sa konalo na Okresnom súde Bratislava III dňa 29.09.2023 a druhé pojednávanie bolo stanovené na deň 08.11.2023 o 9:30 hod., na ktorom bola vypočutá matka a začalo sa vypočutie otca, ktorý trval cca. 1 hodinu. Sústavne osočoval matku svojich maloletých detí, avšak vždy zakončil svoje vyjadrenie tým, ako svoju manželku miluje. Na tomto pojednávaní bola predložená správa kolízneho opatrovníka zo dňa 26.09.2023, kde sa na str. 3, prvý odsek konštatuje, že maloletý A. je v starostlivosti detského psychológa H. E. v Bratislave pre jeho pretrvávajúce agresívne správanie a nepozornosť, aj voči spolužiakom v predškolskom zariadení. Ďalej sa v správe kolízneho opatrovníka uvádza, že pediater maloletého A., H. E. deklarovala výrazné psychické problémy maloletého A. pre problémy v rodine, ktoré maloletý prežíva veľmi intenzívne, veľmi zhoršujú jeho psychiku a celkový vývoj. Taktiež pediatrička konštatovala intenzívnejšie choroby maloletého na základe psychosomatiky. H. E. odporučila upraviť styk maloletých detí len počas víkendov, kedy majú pokojnejšie prostredie a nie sú v strese z predškolských zariadení a taktiež odporučila preberanie v predškolských zariadeniach, čím by sa zamedzilo možným konfliktným situáciám medzi rodičmi. Na základe odporúčania a po porade s kolíznym opatrovníkom matka súhlasila s tým, že by vyskúšali stretávanie otca s deťmi každý nepárny víkend od piatku do nedele, obe deti, pretože nechcela maloleté deti deliť a aj by to bolo logisticky náročné pre otca voziť maloletú G. domov skôr s tým, že matka trvala na odovzdávaní detí v predškolskom zariadení. Nakoľko si otec odmietol preberať maloleté deti v predškolskom zariadení, hoci má k dispozícii osobné motorové vozidlo, otec si preberal deti vždy len v sobotu ráno a maloleté deti matke odovzdával v nedeľu medzi 16- 17:00 hod., hoci na pojednávaní 08.11.2022 požadoval širší styk od piatku do pondelka alebo utorka rána. Tretie pojednávanie vo veci sa konalo dňa 22.11.2022 o 12:30 hod., kde sa pokračovalo vypočutím otca a boli predložené správy Tenenet, o.z.. Zo správy občianskeho združenia zo dňa 31.10.2022 je zrejmé, že stretnutie rodičov sa uskutočnilo dňa 04.10.2022 a tu otec sústavne obviňoval rodinu matky, ak sa chcela obhájiť, otec ju zastavil a takto reagoval aj na psychológa. Toto stretnutie bolo zo strany psychológa ukončené po hodine otcovej nespôlupráce. V závere správy občianske združenie odporučilo súdnoznalecké posúdenie psychickej spôsobilosti a osobnosti všetkých členov rodiny a otcovi bolo doporučené individuálne psychoterapeutické stretnutie u klinického psychológa a maloletému A. pokračovať v psychoterapeutických stretnutiach u klinickej psychologičky. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom súdnoznaleckého dokazovania znalcom z odboru detská psychológia a psychológia dospelých. V ten deň 29.12.2023 zverejnil na sociálnej sieti „facebook“ status „Dnes to už nedám. Prepáčte mi to.“ Toto v priateľoch otca vyvolalo silný dojem, že otec chce spáchať samovraždu a zavolať 112, kedy policajná hliadka prišla na nástupište železničnej stanice v F. a prehľadávali vlak. Matka spolu s priateľom otca B. I. išli a vyzdvihli deti na E. K. J. F. a vzhľadom na zdravotný stav práve pán I., nie matka zavolať otcovi RZP a táto odviezla otca na psychiatrickú kliniku na H. D. J. F.. Nie je teda pravdou tvrdenie otca, že sa nechal dobrovoľne hospitalizovať. Maloleté deti po zážitku s otcom zo dňa 29.12.2023 sa opätovne prepádli do zlého psychického stavu. Maloletý A. sústavne plakal, kričal, v noci vykrikoval zo sna, začal sa pomočovať kedykoľvek počas dňa aj noci, obe deti si držali uši, všetko

považovali za hlučné. Čo však bolo absolútne netolerovateľné u maloletého A., že opakovane si chcel vidličkou vypichnúť oči a nahováral aj svoju sestru G., aby si spolu vypichli oči. Táto situácia bola pre matku alarmujúca a tak sa so svojimi rodičmi dohodla, že každý z nich bude mať na starosti jedno dieťa, aby boli obe deti pod kontrolou, dokonca sa maloleté deti rozdelili, aby A. nemohol ohroziť život a zdravie svojej sestry G.. Zároveň matka požiadala kolízneho opatrovníka o stretnutie s otcom, aby ich informovala o potrebe psychiatrického vyšetrenia pre maloletého A.. Maloletý A. bol v apríli 2023 relatívne stabilizovaný, nočné mory ustúpili, záchvaty prestali. Preto matka navrhla styk každý týždeň jeden deň bez prespatia a na mieste neutrálnom, ktoré by v A. nevyvolávalo žiadne spomienky, emócie či čokoľvek, čo by mohlo destabilizovať jeho krehký emočný stav, čo spočiatku aj fungovalo a javilo sa, že sice mierne výkyvy v správaní maloletého A. sú, ale nie sú zásadného charakteru a domnievala sa, že do 2-3 mesiacov by mohli odznieť. Avšak opäť otec začal žiadať viacej styku s deťmi, vyvíjať nátlaky na matku, opätovne v čase, keď bol s A. mu rozprával, ako sú rodičia matky zlí, robili jeho otcovi zle a nikdy nebudú kamaráti alebo, keď by oni odišli, on by sa vrátil domov. Situácia vyvrcholila dňa 21.07.2023, kedy maloletý A. mal hádzať svojej sestre G. do úst štrkové kamienky „ako do lievika“, na čo sa maloletá začala dusiť a bola privolaná zdravotná pomoc a dieťa bolo hospitalizované s matkou v nemocnici až do 24.07.2023.

8. Z pohľadu matky sa javí, že je tu isté prepojenie medzi pobytom maloletých detí u otca a nástupom ich agresívneho nevysvetliteľného konania, avšak nevie identifikovať, čo konkrétne toto správanie u detí vyvoláva a z akého dôvodu je čokoľvek, čo otec deťom povie také závažné, aby takto negatívne pôsobilo na psychický stav maloletých detí. Z tohto prejavu detí má za to, že deti u otca podstupujú sústavný psychický nátlak z dôvodov, ktorým nerozumejú. Zastáva názor, že otec nezvládol rozpad manželského vzťahu, neuvedomuje si svoj podiel viny na jeho rozpade, dodnes rozpráva o tom, ako bolo všetko v poriadku, len matka bola trochu precitlivená a iné a stavia seba do pozície obeť. Nakoľko matka sponchybňuje spôsobilosť otca starať sa o maloleté deti samostatne tak, aby nebol ohrozený ich zdravý psychický a fyzický vývoj, má za to, že dokým nebude vykonané znalecké dokazovanie a nebude posúdená spôsobilosť oboch rodičov, nie je rozširovanie styku otca s maloletými deťmi v záujme maloletých detí. Nakoľko styk v súčasnosti prebieha každý nepárny týždeň v sobotu od 08:00 hod. do 17:00 hod. (predtým to bola nedeľa), otec ani neosvedčil nevyhnutnosť úpravy pomerov účastníkov konania. Ochrana maloletých detí a najmä zabezpečenie ich zdravotného stavu má v súčasnosti prioritu. Poukazuje však ešte na rozpor tvrdení otca, ktorý tvrdí, že bol len raz hospitalizovaný v nemocnici na H. D., a to dňa 29.12.2022, berie lieky a je stabilizovaný a hneď z ďalšej správy J. K., K. vyplýva, že 10.05.2023 mu bola diagnostikovaná adaptačná porucha a z ďalšej správy J. K., K. zo dňa 11.07.2023 vyplýva, že bol otec vyšetrený pre opakované psychogénne zvracanie a úzkosť. Otec sám matke povedal, že bol hospitalizovaný pre panický atak, ktorý ho zastihol dňa 11.07.2023 v nákupnom centre G. v Bratislave. To značí, že zdravotný stav otca nie je vôbec stabilizovaný a dokonca otec ohrozuje sám seba. Z tohto dôvodu je taktiež potrebné stabilizovať jeho zdravotný stav a následne pristúpiť k ďalšej úprave styku. Navrhla napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP, § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť a podloženosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru o potrebe zamietnutia návrhu na nariadenia predmetného neodkladného opatrenia.

11. Súčasťou odvolacích námietok otca je i výrok, ktorým súd zamietol návrh otca, ktorým žiadal upraviť styk otca s maloletými počas letných prázdnin v roku 2023 v čase od 17.07.2023 do 30.07.2023 a od 21.08.2023 do 6.9.2023.

12. Podľa § 333 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

13. Podľa § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

14. Podľa čl. 4. ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

15. Civilný sporový poriadok výslovne neupravuje spôsob rozhodovania o odvolaní proti uzneseniu súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré v dôsledku zmeny skutkových okolností po jeho vydaní stratilo svoje opodstatnenie. Aktuálna právna úprava neobsahuje úpravu identickú, či obdobnú s úpravou § 218 ods. 1 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej bola dôvodom odmietnutia odvolania (aj) skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie zaniklo inak. Predtým, než pristúpi odvolací súd k posudzovaniu dôvodnosti podaného odvolania z jeho vecnej stránky, posúdi, či odvolateľ splnil všetky procesné podmienky prípustnosti odvolania. Následkom absencie niektorej z procesných podmienok prípustnosti odvolania je jeho odmietnutie. Odvolacie konanie predpokladá primárne existenciu rozhodnutia súdu, ktoré má byť preskúmané, bez takéhoto rozhodnutia nemá odvolací súd, o čom konať.

16. Nakoľko v danom prípade nastala po vydaní napadnutého uznesenia vyššie uvedená okolnosť, strácajúca opodstatnenie, nakoľko už nie je potrebné dočasne upraviť styk otca s maloletými počas letných prázdnin 2023 ako to navrhoval otec, odpadla možnosť vecného preskúmania odvolania otca smerujúceho voči napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

17. Z hľadiska právneho základu ide o naplnenie predpokladov definovaných v článku 3 ods. 1 Základných princípov CMP, resp. v článku 4 ods. 1 Základných princípov CSP; t. j. o analogické použitie ustanovenia zákona (v tomto prípade § 386 CSP), ktoré upravuje vec čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci. Vzhľadom na uvedené, preto odvolací súd odvolanie otca s prihliadnutím na najbližšiu procesnú úpravu posudzovanej veci vo vyššie napadnutej časti odmietol.

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo aj zamietnutie návrhu otca na úpravu styku s maloletými od 10.09.2023 každý nepárny týždeň od piatku 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod, alternatívne iným spôsobom.

19. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

20. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

21. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

22. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

23. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

24. Odvolací súd v celom rozsahu preberá skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý dospel k správnym skutkovým zisteniam pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhu otca maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozhodnutia. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty otca nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa nasledovné:

25. Pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Súd prvej inštancie túto rozhodujúcu, prvoradú zásadu zohľadnil a správne vyhodnotil.

26. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníkov nariadením neodkladného opatrenia. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

27. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladnom opatrení v konaní starostlivosti o maloleté deti je potrebné uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove, styku atď., ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude vo veci samej rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

28. Po oboznámení sa s návrhom otca maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvodné nariadiť neodkladné opatrenie z dôvodu, že prihliadnuc na aktuálnu situáciu v rodine a správu kolízneho opatrovníka, z ktorej vyplynulo, že v aktuálnej situácii sa úrad práce snaží zabezpečiť mal. A. adekvátnu odbornú pomoc a zvažujú umiestnenie maloletého do diagnostického centra za účelom jeho diagnostiky a stabilizovania jeho emocionálnych prejavov, je v záujme maloletých detí styk neodkladným opatrením neupravovať, navyše keď súd prvej inštancie zistil, že styk sa realizuje, aj keď nie podľa predstáv otca a matka v styku nebráni. Súd prvej inštancie je toho názoru, že úpravu styku bude možné posúdiť až po vykonanom dokazovaní, s prihliadnutím na závery znaleckého dokazovania a až na základe výsledkov dokazovania, ktoré prekračuje rámec neodkladného opatrenia, súd rozhodne vo veci samej aj o úprave styku otca s maloletými deťmi. K tomuto záveru prvoinštančný súd dospel aj po oboznámení sa s obsahom pripojených spisov, kedy bolo zistené, že taktiež bolo nariadené a uložené výchovné opatrenie obom rodičom, ktorého závery doposiaľ nie sú známe pre krátkosť času. Súd prvej inštancie mal zato, že styk otca s maloletými deťmi sa realizuje, aj keď nie úplne podľa predstáv otca, matka nebráni v styku, len citlivo vníma potreby maloletých detí tak, aby styk bol v záujme oboch maloletých detí, pričom záujem maloletých detí je v tomto konaní prvoradý.

29. Súd prvej inštancie správne návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhovel a návrh zamietol. Odvolací súd nezistil žiaden dôvod pre nesúhlas s napadnutým uznesením ako i pre nesúhlas s argumentáciou súdu prvej inštancie pojatей do odôvodnenia napadnutého uznesenia. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

30. Je možné tiež skonštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uvádza dôvody, pre ktoré návrh zamietol. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekomfortné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (viď uznesenie NS SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5Cdo/218/2010 a uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 08.06.2016, sp. zn. I. ÚS 188/06). Preto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvolaciu námietku, týkajúcu sa nepreskúmateľnosti a neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia.

31. Súd v starostlivosti o maloletých pri svojom rozhodovaní sleduje pri rozhodovaní o usporiadaní vzťahov v rodine vždy najlepší záujem maloletého (el. 3 ods. 1 Dohovoru), pokiaľ rodičia nie sú schopní dohody. Posúdenie toho, čo je najlepšie v záujme maloletého dieťaťa, má bez akýchkoľvek pochybností kľúčový význam (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Sahinvs. Nemecko e. 30943/96 zo dňa 8.7.2003).

32. Pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností súd prihliada na najlepší záujem maloletého dieťaťa, pričom berie do úvahy kritériá ako sú citové väzby maloletého dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilita výchovného prostredia a pod. a dbá sa, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi. Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obovom rodičom vyplýva najmä z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa, pričom jedným z prostriedkov na zabezpečenie aspoň čiastočnej spoločnej starostlivosti, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchovu dieťaťa, je osobný styk rodiča s dieťaťom. Súd pri rozhodovaní o rozsahu styku zvažuje okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa (jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim), ako aj okolnosti na strane rodičov (ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne).

33. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že v rámci konania o rozvod manželstva bolo nariadenie znalecké dokazovanie znalcom z odboru detská psychológia, psychológia dospelých. Odvolací súd tiež má preukázané, že styk otca s maloletými deťmi prebieha, hoci nepravidelne a nie podľa predstáv otca. Otec trpí adaptačnou poruchou, s odporúčením pokračovať v liečbe a kolízny opatrovník sa snaží zabezpečiť mal. A. adekvátnu odbornú pomoc a zvažujú umiestnenie maloletého do diagnostického centra za účelom jeho diagnostiky a stabilizovania jeho emocionálnych prejavov. Tieto okolnosti tak predstavujú dôvod, pre ktorý ani odvolací súd nemá za to, že je osvedčená potreba neodkladným opatrením upraviť styk otca s maloletými deťmi. Ani samotná daňka znaleckého dokazovania nemôže vzhľadom na vyššie závery, s ohľadom na predchádzajúce správanie sa otca maloletých detí, ako aj na potrebu diagnostiky a stabilizovania emocionálnych prejavov mal. A. a bližšieho dokazovania i s prihliadnutím na závery znaleckého dokazovania ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu. Hoci ako otec tvrdí maloleté deti k nemu majú dobrý vzťah a dokáže sa o nich postarať, je potrebné v prvom rade prihliadať na záujem detí a bez bližšieho posúdenia veci, kde aj nariadené znalecké dokazovanie je, aj keď iba jedným, ale významným dôkazom, z ktorého bude súd pri rozhodovaní vychádzať, keď styk otca s deťmi prebieha, nie je osvedčená náliehavosť potreby návrhu vyhovieť.

34. Otec uvádza, že je medikamentózne kompenzovaný bez náznakov suicidálnych sklonov a zároveň poukazuje i na lekársku správu 11.07.2023 (e.l.73), pričom správanie maloletých detí (na ktoré poukazovala matka) nedáva so súvisu s jeho správaním počas styku s deťmi. Ako však vyplýva z komunikácie medzi rodičmi (ich právnymi zástupcami), u mal. A. sa prejavili ureité následky (ktoré podľa tvrdenia matky sú dôsledkom správania sa otca a ktoré zároveň on popiera), ktoré si vyžadujú bližšiu diagnostiku a podľa vyjadrenia matky ureité prejavy správania ako sú u maloletého A. sa zaeinajú prejavovať aj u maloletej G., ktoré prejavy správania si vyžadujú odborné posúdenie a až následné vyhodnotenie, pokiaľ ide o vhodnú formu úpravy styku s maloletými deťmi. Napokon aj nariadenie znaleckého dokazovania vo veci, iba potvrdzujú správnosť záverov súdu prvej inštancie, ktorý skonštatoval, že v danom prípade je potrebné postupovať veľmi starostlivo a dané skutočnosti posudzovať v prvom rade z pohľadu záujmu maloletých detí, ktorý záujem je pri rozhodovacej činnosti v súdu v konaní starostlivosti súdu o maloleté deti, prvoradý.

35. Žiada sa opakovane zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej (vzhľadom i na zákonom limitovanú lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia). Až v konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, v rámci ktorého budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti a súd bude môcť vo veci meritorne rozhodnúť, sledujúc pritom primárne záujem maloletých detí.

36. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo vyššej napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

37. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu odvolacieho konania.

38. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).